

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Sang-Værk til den Danske Kirke

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Sang-Værk til den Danske Kirke", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1839_621-intro-shoot-idm256.pdf (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvigs videre arbejde

Grundtvig holdt ikke op med at digte bibelske, og også kirkehistoriske, salmer og sange. Igennem 1830'erne og 40'erne havde han indimellem skrevet digte i genren, som ikke lige passede ind i planen for sangværkets udgivelse. Det var f.eks. digte med forlæg i nytestamentlige fortællinger som "Aandelig Fiskervise [Der sad en fisker saa tankefuld]" fra 1838 og "Den blodsottige Kvinde [Kvinden paa sin Krykke]" fra 1842.

Han blev ligeledes ved med af og til at digte sange med gammeltestamentlige forlæg. Omkring 1844 skrev han to digte om Samson, "Der var en Kæmpe over Kæmper alle" og "Samson han laae i Filisternes Land", der begge er bevaret i håndskrift (se Grundtvig-arkivet, fasc. 381). I 1852 fik han udgivet "Jordans Flod [Det var i Hvede-Høstens Tid]", "Josvas Syn [Josva gik i Palmelunden]" og "Jericho [Jericho var en Stad saa fast]" (Grundtvig 1852). De sidste tre digte er interessante ved, at de fortsætter den bibelske tidslinje på det sted, hvor andet hæfte af sangværket standsede med digtet om Rahab. Det er derfor sandsynligt, at Grundtvigs oprindelige hensigt med at skrive dem så at sige var 'at fylde hullerne', så andet bind af sanghæftet kunne videreføres med et tredje hæfte.

* Grundtvig optog senere alle de nævnte digte i *Sang-Værk til Den Danske Kirke-Skole* (1870). De to digte om Samson havde her nr. 43 og 44, og de tre øvrige digte havde nr. 37-39 (jf. Grundtvig 1944-1964, bind 6, s. 139-143).

I 1853 udgav P.O. Boisen *Bibelske og Kirkehistoriske Psalmer og Sange for Skolen*. Udgivelsen var en sangbog til skolebrug, som var forsynet med melodihenvisninger og et nodetillæg med ukendte melodier. Ud af samlingens 112 nummererede salmer og sange var det ifølge indholdsfortegnelsen kun et fåtal, der ikke var skrevet eller bearbejdet af Grundtvig. I henhold til forordet havde han "velvilligen [...] givet sit Minde [dvs. samtykke] til at lade samle og udgive af hans trykte og utrykte Psalme-Arbejder, og til de Forandringer og Forkortelser, som maatte ansees tjenlige for Skolen" (s. V). Det kan eksempelvis nævnes, at "Jordans Flod" var genoptrykt i forkortet skikkelse som nr. 27, og at "Der var en Kæmpe over Kæmper alle" havde førstetryk i samlingen som nr. 31.

I forordet skrev Boisen videre om indholdet i salmesamlingen, at det "kan betragtes som et Udtog af 'Sangværkets' hidtil udkomne historiske [dvs. bibelhistoriske] Deel, og af Sammes Fortsættelse gennem den øvrige Bibelske og en Deel af Kirkens Historie, som jeg er vis paa vil blive modtaget med Glæde af 'Sangværkets' Venner, om end Længselen derved maatte blive mere levende efter at see dette for den Danske Kirke saa vigtige Psalmeværk fuldført i sin Heelhed" (Boisen 1853, s. V; jf. også *Bibliografien*, bind 3, s. 99 f.). Boisen kunne skrive med en vis vægt, da han som Grundtvigs svigersøn var tæt på forfatteren og sandsynligvis var indviet i Grundtvigs tanker om sangværkets videre skæbne. Boisens udgivelse opfyldte således savnet efter en sangbog til børnene og udkom senere i mange oplag. Med hensyn til Grundtvigs egne udgivelsesplaner er det derimod muligt, at Grundtvig i 1853 stadig håbede på at kunne gøre sangværkets andet bind færdigt under opfyldelse af de genremæssige forudsætninger, der fra begyndelsen var nedlagt i bindet, nemlig som antologi og som lærebog på vers.

Endelig i 1870 fik Grundtvig med hjælp fra sin kapellan Kristian Køster selv samlet sine salmer og sange med forlæg i Bibelen og kirkehistorien. Det skete i andet bind af *Psalmer og aandelige Sange*, der havde titlen: *Sang-Værk til Den Danske Kirke-Skole*. Selv om Grundtvig måske selv opfattede det anderledes, er denne bog så forandret i forhold til andet bind af sangværket fra 1839-1841, at den i forskningen betragtes som en ny, selvstændig udgivelse af Grundtvigs bibel- og kirkehistoriske salmer og sange.